

Høringsnotat – forslag om ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet og opphevelse av voksenopplæringsloven

1. Bakgrunnen for høringsforslaget

1.1 Nytt regelverk for studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner

Lov av 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) trådte i kraft 1. august 1977. Til grunn for loven lå et mangeårig utredningsarbeid. Allerede i 1970 ble det nedsatt en komité til å utrede spørsmålet om en egen lov. Innstillingen ble avgitt i 1972 – NOU 1972:41 Vaksenopplæring for alle. I Ot.prp. nr. 7 (1975-1976) Om lov om voksenopplæring ble det fremhevet at voksenopplæringsloven, sammen med andre tiltak, skulle være et redskap for økt likestilling mellom individer og grupper, mellom kjønnene, ulike generasjoner, funksjonshemmede og andre og mellom ressursvake og ressurssterke distrikter

Voksenopplæringsloven regulerer opplæringstiltak som er spesielt organisert for voksne. I NOU 1995:18 Ny lovgivning om opplæring heter det:

”At opplæringen er spesielt organisert for voksne innebærer bl.a. at den egner seg for deltidsstudium i visse perioder og annen virksomhet i mellomliggende perioder, for eksempel arbeid i eller utenfor hjemmet.”

Voksenopplæringsloven innførte regler om godkjenning av tilskuddsberettigede opplysningsorganisasjoner – studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. I dag er det 20 offentlig godkjente studieforbund med rundt 440 medlemsorganisasjoner, mens det er 14 offentlig godkjente fjernundervisningsinstitusjoner.

Voksenopplæringsloven var da den ble vedtatt i 1976 den første i verden av sitt slag. På de drøye 30 årene som er gått siden loven trådte i kraft har det skjedd store endringer på utdannings- og opplæringsfeltet i Norge, og lovens virkeområde er blitt betydelig redusert på grunn av overføring av oppgaver til andre lover. Deler av loven ble opphevet i 1998, da opplæringsloven ble vedtatt og erstattet en del av bestemmelsene i voksenopplæringsloven om grunn- og videregående opplæring for voksne. Voksenopplæringsloven har dermed få gjenstående aktive bestemmelser, og er i dag primært en tilskuddslov som regulerer organisasjonsstrukturen i studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Det er i dag i kraft totalt ni forskrifter som er gitt i medhold av voksenopplæringsloven.

Kunnskapsministeren oppnevnte høsten 2006 et utvalg som skulle vurdere hvilken rolle studieforbundene har for den enkelte, for arbeidslivet og for samfunnet (Tronutvalget). Utvalget avga sin innstilling høsten 2007 (NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet). Utvalget anbefaler blant annet at det utarbeides en ny lov som regulerer en mer samlet sektor for frivillig, fortjenestefri opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet:

”Utvalget foreslår at en endring i lovverket resulterer i opphevelse av dagens voksenopplæringslov. Denne erstattes av en ny lov som regulerer opplæring i regi av aktører utenfor det offentlige utdanningssystemet, hovedsakelig knyttet til frivillig sektor. Det vil si

studieforbundene, fjernundervisningsinstitusjonene, folkehøyskolene og enkelte av [de skoler] som i dag er regulert i kap. 6A i privatskoleloven.”

Tronutvalget uttaler videre:

”Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner er regulert i voksenopplæringsloven i dag. Utvalget ser det som naturlig at disse institusjonene også omfattes av ny lov. Regelverket som regulerer tilskudd til fjernundervisning og opplæringstiltak i studieforbund, bør samordnes fordi det i dag er unaturlig å betrakte de fleksible og ulike arbeidsmetodene i opplæringen hver for seg. Ofte er det vanlig å kombinere nettstøttet undervisning med fysiske samlinger i ett og samme opplæringstiltak.”

NOU 2007:11 ble sendt på offentlig høring høsten 2007 med høringsfrist i januar 2008. Flertallet av de høringsinstansene som uttalte seg til utvalgets forslag om en ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet støttet fremlegget.

1.2 Ny lovmessig forankring for enkelte skoler som i dag er regulert i kap. 6A i privatskoleloven

Kap. 6A i lov av 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskoleloven) regulerer videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler. Mens enkelte av skolene tilbyr yrkesrettet opplæring på videregående skoles nivå, er det også en del kap. 6A-skoler som reelt sett befinner seg over videregående skoles nivå, det vil si på dagens fagskolenivå. Dette er bakgrunnen for at departementet i Ot.prp.nr.37(2006-2007) foreslo en opprydning i forholdet mellom privatskoleloven kap. 6A og fagskoleloven. I samsvar med departementets forslag vedtok Stortinget ved lov 29. juni 2007 nr. 92 at kap. 6A i privatskoleloven oppheves fra 1. juli 2010, jf. § 8-2. Innen denne dato må de skolene som er godkjent etter kap. 6A innrette seg etter vilkårene i enten fagskoleloven eller de ordinære vilkårene i privatskoleloven. Skolene vil få beholde like gode rammebetingelser i de lover de kommer inn under, jf. flertallets merknad i Innst.O.nr.88 (2006-2007). Det følger videre av flertallsinnstillingen at for de skolene som ikke er i stand til å innrette seg etter fagskoleloven eller privatskoleloven i løpet av overgangsperioden, vil departementet utrede nærmere hvilken lovmessig ramme som vil sikre disse skolene uendrede rammevilkår også etter at kap. 6A i privatskoleloven er opphevet.

Departementet har foretatt en vurdering som nevnt ovenfor, og foreslår at de skoler som ikke har innrettet seg etter fagskoleloven eller privatskoleloven innen 1. juli 2010, reguleres i et eget kapittel (kap. 4) i ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet. Departementet foreslår at de aktuelle skolene får beholde like gode rammebetingelser i ny lov, og at de beholder mulighet for fremtidig tilskudd for faktiske elever begrenset til det elevtallet de i dag har godkjenning for. Etter forslaget vil det også være hjemmel for godkjenning av nye skoler etter kap. 4 i ny lov.

Det er ikke departementets intensjon at den nye lovtilknytningen for disse skolene skal føre til endringer når det gjelder elevenes rett til utdanningsstøtte, og departementet tar sikte på å følge dette opp med nødvendige tekniske endringer i tildelingsforskriften til lov om utdanningsstøtte.

1.3 Forslag til ny lov

Departementet legger med dette frem forslag til ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet. Etter forslaget skal loven omfatte:

- studieforbund (kap. 2),
- frittstående fjernundervisningsinstitusjoner (kap. 3) og
- enkelte av de skoler som i dag er regulert i kap. 6A i privatskoleloven, samt nye skoler som blir godkjent etter ny lov (kap. 4).

Etter en samlet vurdering foreslår departementet ikke å innlemme folkehøgskolene i ny lov.

Departementet foreslår at tittelen på loven skal være ”*Lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet*”. Departementet ber om høringsinstansenes syn på dette forslaget, og eventuelt forslag til en annen tittel. Departementet vil i denne sammenheng peke på at tittelen bør gi god informasjon om hva loven omhandler, og samtidig være noenlunde kort.

Departementet foreslår at den nye loven erstatter voksenopplæringsloven av 1976, som etter forslaget oppheves fra det tidspunktet ny lov trer i kraft. Etter departementets oppfatning vil ny lov gi studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner en bedre og mer tidsmessig ramme for virksomheten. Samtidig vil ny lov gjøre det enklere for både brukere og offentlige myndigheter å forholde seg til tilbydere av opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet, hovedsakelig knyttet til frivillig sektor.

Departementet vil senere sende på høring forslag til ny forskrift som vil bli fastsatt i medhold av ny lov, og som vil erstatte de ni forskriftene til voksenopplæringsloven som i dag gjelder. Slik er departementets siktemål å skape et mer oversiktlig og lettere tilgjengelig regelverk på dette feltet.

Under punkt 2 nedenfor presenteres forslaget til lovtekst med departementets merknad til hver enkelt paragraf. Under punkt 3 omtales økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget.
--

2. Utkast til lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet

KAPITTEL 1. FORMÅLET MED OG VIRKEOMRÅDET FOR LOVEN

Forslag til lovtekst:

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å fremme livslang læring ved å legge til rette for opplæringsaktivitet utenfor det formelle utdanningssystemet. Loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet.

Merknader til § 1:

Formålsbestemmelsen er en videreføring av intensjonene bak tilsvarende bestemmelse i voksenopplæringsloven. Bestemmelsen synliggjør formålet med loven, og hvilke verdier

loven vil fremme. Formålsbestemmelsen fremhever at loven skal fremme livslang læring. I begrepet livslang læring ligger et "fra vugge til grav"-perspektiv som erkjenner at læring skjer på alle stadier av livet, i ulike former og på ulike arenaer.

Når loven bruker begrepet "opplæring" forstås organiserte læringsaktiviteter.

Forslag til lovtekst:

§ 2 Virkeområde

Loven gjelder godkjenning for statstilskudd for studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner, og vilkår for slikt tilskudd, jf. kapittel 2 og kapittel 3 i loven.

Loven gjelder videre vilkår for statstilskudd for skoler som 30. juni 2010 var godkjent og i drift etter kapittel 6A i lov av 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova), jf. kapittel 4 i loven og skoler som blir godkjent etter § 17 annet ledd i denne loven.

Merknader til § 2:

Bestemmelsens første ledd er en videreføring av virkeområdet til voksenopplæringsloven hva angår studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner.

Bestemmelsens annet ledd omfatter de skoler som er godkjent og i drift etter kapittel 6A i privatskoleloven når kapitlet oppheves 1. juli 2010 og skoler som blir godkjent etter § 17 annet ledd i denne loven. Skoler som er godkjent etter kap. 6A for oppstart skoleåret 2010/2011 er å anse som i drift 30. juni 2010.

For ordens skyld vil departementet vise til at opplæringsloven kap. 4A har bestemmelser om rett til grunnskoleopplæring og videregående opplæring for voksne. Det er kommunen som har ansvaret for å oppfylle voksnes rett til grunnskoleopplæring, mens fylkeskommunen har ansvaret for å oppfylle voksnes rett til videregående opplæring. Opplæringsloven § 4A-4 annet ledd bestemmer at: "Kommunen og fylkeskommunen kan nytte studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre som gir tilbud om grunnskoleopplæring og videregående opplæring for å oppfylle plikta til å gi opplæring til voksne." I de tilfeller hvor kommunen/ fylkeskommunen i medhold av denne bestemmelsen på avtalemessig grunnlag benytter studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner eller andre til å oppfylle voksnes rettighetsopplæring er det grunn til å understreke at kommunen/fylkeskommunen likevel beholder ansvaret for at opplæringen følger opplæringsloven med forskrifter og at rettighetene blir oppfylt.

Forslag til lovtekst:

§ 3 Definisjoner

I denne loven menes med:

- a) Studieforbund: ideell organisasjon godkjent etter lovens § 5 som utfører oppgaver innenfor voksenopplæring, og som har flere medlemsorganisasjoner.*
- b) Samisk studieforbund: studieforbund av og blant samer.*
- c) Medlemsorganisasjon i studieforbund: organisasjon som utfører oppgaver innen voksenopplæring, og som er medlem av et studieforbund, jf. § 5 bokstav f).*
- d) Frittstående fjernundervisningsinstitusjon: ideell institusjon godkjent etter lovens § 13 som har fjernundervisning som hovedmål og viktigste undervisningsmetode.*

- e) *Fjernundervisning: opplæring ved fjernkommunikasjon hvor lærer og deltager er adskilt i rom og/eller tid.*

Merknader til § 3:

Paragraf 3 definerer sentrale begreper i loven.

I bokstav a) defineres ”studieforbund” som ideell organisasjon godkjent etter lovens § 5 som utfører oppgaver innen voksenopplæring, og som har flere medlemsorganisasjoner. Et studieforbund kan ikke ha enkeltpersoner som medlemmer.

I bokstav b) blir ”samisk studieforbund” definert som studieforbund av og blant samer. Det vises også til merknader til § 5.

I bokstav c) defineres ”medlemsorganisasjon i studieforbund” som organisasjon som utfører oppgaver innen voksenopplæring, og som er medlem av et studieforbund.

I bokstav d) defineres ”frittstående fjernundervisningsinstitusjon” som ideell institusjon godkjent etter lovens § 13 som har fjernundervisning som hovedmål og viktigste undervisningsmetode. Betegnelsen ”frittstående” henspiller på at institusjonen skal være selvstendig, og ikke en del av det offentlige utdanningssystemet.

I bokstav e) defineres ”fjernundervisning” som opplæring ved fjernundervisning hvor lærer og deltager er adskilt i rom og/eller tid. Tekniske hjelpemidler benyttes til formidling av lærestoff og kommunikasjon mellom lærer og deltager.

KAPITTEL 2. STUDIEFORBUND

Forslag til lovtekst:

§ 4 Overordnede mål for studieforbundenes opplæringsaktivitet

Studieforbundene skal drive sin opplæringsaktivitet på grunnlag av følgende overordnede mål:

- a) Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere.*
- b) Å gjøre det mulig for mennesker å påvirke egen livssituasjon.*
- c) Å bekjempe utstøting og bidra til inkludering.*
- d) Å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.*
- e) Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet.*
- f) Å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne.*

Merknader til § 4:

Bestemmelsen utfyller lovens generelle formålsbestemmelse i § 1, og angir en overordnet målstruktur som skal ligge til grunn for studieforbundenes opplæringsaktivitet. Departementet vil peke på at studieforbundene er forskjellige – at målene er overordnede innebærer blant annet at det ikke kreves at hvert studieforbund fullt ut oppfyller samtlige mål.

Departementet vil peke på at målstrukturen i høringsforslaget er i samsvar med en anbefaling fra Tronutvalget, jf. punkt 7.6 i NOU 2007:11.

Forslag til lovtekst:

§ 5 Godkjenning av studieforbund

Departementet kan etter søknad godkjenne et studieforbund for tilskudd etter loven.

I tillegg til å drive sin opplæringsvirksomhet i samsvar med § 4, må et studieforbund oppfylle følgende vilkår:

- a) Det må ha opplæring som hovedformål, og ellers ha et ideelt og fortjenestefritt formål.*
- b) Det må ha betegnelsen ”studieforbund” i navnet.*
- c) Det må ha en demokratisk oppbygning.*
- d) Det må ha virksomhet over hele landet, herunder en regional organisasjonsmessig forankring.*
- e) Studieforbundets kursvirksomhet må utgjøre et minimumsnivå. Departementet fastsetter minimumsnivået, samt regler for rapportering, i forskrift.*
- f) Studieforbundet må ha et minimum antall medlemsorganisasjoner. Departementet fastsetter minimumstallet i forskrift.*

Hva gjelder bestemmelsene i bokstavene d), e) og f) i annet ledd fastsetter departementet i forskrift egne krav for samiske studieforbund.

Merknader til § 5:

Paragraf 5 oppstiller vilkår for godkjenning av studieforbund. Det følger av forslaget til § 27 i loven at studieforbund som i dag er godkjent etter voksenopplæringsloven beholder sin godkjenning i 3 år etter at ny lov har trådt i kraft. I løpet av denne overgangsperioden må studieforbundene godkjennes etter vilkårene i § 5 i ny lov. I NOU 2007:11 punkt 7.6.7 uttalte Tronutvalget blant annet:

”En ny gjennomgang av godkjenningskriterier for studieforbundene – noe som vil kreve en viss overgangsperiode – vil trolig kunne munne ut med færre studieforbund enn hva vi har i dag. Endringene i voksenopplæringsloven av 1992 førte til en halvering av antall studieforbund, fra ca. 40 til 20. Etter en overgangsperiode på ca. fem år, var det ikke lenger noen større oppmerksomhet rundt at studieforbund eller medlemsorganisasjoner skulle ha mistet sitt særpreg ved å gå inn i et (nytt) studieforbund eller meldt overgang fra ett forbund til et annet.”

Departementet vil peke på at flere av godkjenningskriteriene i lovforslaget, i sær bokstavene d), e) og f) i annet ledd, vil kunne ha betydning for hvor mange studieforbund det vil være etter at overgangsperioden er over. Departementet ber spesielt om høringsinstansenes syn på hvilken størrelse og robusthet et studieforbund antas å måtte ha for kunne gi relevante tilbud.

Det følger av første ledd at departementet kan godkjenne et studieforbund for tilskudd. For at godkjenning skal kunne gis må vilkårene i annet ledd bokstavene a) til f) alle være oppfylt. Paragraf 5 er ikke en rettighetsbestemmelse, men angir de vilkår som må være oppfylt for at godkjenning for tilskudd skal kunne gis. Ved vurderingen av om godkjenning skal gis vil departementet også legge vekt på om det er rom for det i budsjettet.

Annet ledd bokstav a) fastslår at studieforbundet må ha opplæring som hovedformål, og ellers ha et ideelt og fortjenestefritt formål. Med hensyn til avgrensningen av begrepet ”opplæring” vises til merknader til § 1 foran.

Annet ledd bokstav b) fastsetter at studieforbundet må ha betegnelsen ”studieforbund” i navnet.

Annet ledd bokstav c) setter som vilkår at studieforbundet må ha en demokratisk oppbygning. Med dette forstås at styret i studieforbundet må være valgt etter vanlige demokratiske prinsipper. Stiftelser, aksjeselskaper og offentlige organer kan ikke godkjennes som studieforbund.

Annet ledd bokstav d) fastslår at studieforbundet må ha virksomhet over hele landet, herunder en regional organisasjonsmessig forankring. Med ”virksomhet over hele landet” forstås at studieforbundet må rapportere virksomhet i minst 15 av landets fylker. Kravet om en regional organisasjonsmessig forankring innebærer at studieforbundet må ha minst ett organisasjonsnivå under sentralleddet. Regionalnivået skal dekke alle de fylker der studieforbundet har virksomhet.

Annet ledd bokstav e) bestemmer at omfanget av studieforbundets kursvirksomhet må utgjøre et minimumsnivå. Dette nivået, samt regler for rapportering, fastsettes av departementet i forskrift. Det følger av forskrift av 28. februar 1992 nr. 342 om voksenopplæring at et studieforbund etter dagens regler må ha minst 20 000 studietimer i gjennomsnitt de tre siste år. Departementet vil fastsette nytt minimumsnivå i forskrift, som vil bli gjenstand for egen høring. Departementet ber spesielt om høringsinstansenes syn på om et slikt minimumsnivå bør være knyttet til et gjennomsnitt per år de siste årene, eller kun til siste år. Departementet ber videre om høringsinstansenes syn på om minimumsnivået fremdeles bør fastsettes i form av studietimer (normalt 45 minutter), eller om det kan tenkes alternative måter å måle nivået på.

Selv om minimumsnivået skal fastsettes i forskrift, ber departementet likevel allerede nå om høringsinstansenes syn på hvor høyt et slikt minimumsnivå mest hensiktsmessig bør fastsettes. Konkret ber om høringsinstansenes syn på at minimumsnivået fastsettes til et årlig studietimetall på 25 000 versus 40 000. Departementet ber om at høringsinstansene ser fastsettelsen av et minimumsnivå i sammenheng med forslaget til ny tilskuddsmodell, hvor det foreslås å innføre et grunntilskudd som gis med samme beløp til alle studieforbundene, jf. utkastet til ny § 6 annet ledd bokstav a). Departementet vil peke på at en forutsetning for et grunntilskudd som er likt for alle studieforbund, er at det enkelte studieforbund har en viss størrelse. Et felles grunntilskudd betinger etter departementets oppfatning at minimumsnivået ligger på minst 40 000 studietimer i året. Dersom minimumsnivået settes lavere, vil det måtte vurderes å innføre et grunntilskudd med ulike satser (trappetrinn) ut fra studieforbundets størrelse.

Til illustrasjon vil departementet vise til at det i Sverige fra 1. januar 2007 er godkjent i alt åtte studieforbund med til sammen knapt 200 medlemsorganisasjoner og samarbeidsavtale med om lag 80 andre organisasjoner. Kravene til godkjenning som studieforbund i Sverige er ganske like de norske, og aktivitetsgrensen er 50 000 studietimer per år.

Annet ledd bokstav f) fastsetter at studieforbundet må ha et minimum antall medlemsorganisasjoner. Departementet vil fastsette dette minimumstallet i forskrift. Lovforslaget bygger på at godkjenning av medlemsorganisasjoner i studieforbund fortsatt skal være det enkelte studieforbundets eget ansvar. Departementet foreslår derfor ingen nærmere bestemmelser om godkjenning av medlemsorganisasjoner mv.

Det finnes i dag to samiske studieforbund – Samisk studieutvalg (SOL) og Sjøsamisk studieforbund (SSF). I 2007 hadde SOL i alt 8 743 studietimer, mens SSF totalt hadde 1 424 studietimer. Departementet vil vise til at samene utgjør en minoritetsbefolkning, og at

det ville være urimelig å stille de samme krav til organisering, utbredelse og omfang til samiske studieforbund som generelt. Departementet tar med dette lovforslaget sikte på å videreføre muligheten for den samiske befolkning til å gi opplæring i samisk språk, samfunnsliv og kulturarv innenfor egne organisasjoner. Hva angår bestemmelsene i første ledd bokstavene d (krav til geografisk utbredelse), e (minimumsnivå på kursvirksomheten) og f (minimum antall medlemsorganisasjoner) følger det derfor av § 5 tredje ledd i høringsforslaget at departementet i forskrift fastsetter egne bestemmelser for samiske studieforbund.

I utkastet til ny tilskuddsmodell foreslås det at departementet i forskrift fastsetter et eget grunntilskudd for samiske studieforbund, jf. forslaget til ny § 6 tredje ledd siste punktum.

Forslag til lovtekst:

§ 6 Modell for statstilskudd til studieforbund

Studieforbund som er godkjent etter § 5 i loven, kan få statstilskudd.

Statstilskuddet består av følgende komponenter:

a) Grunntilskudd.

b) Opplæringstilskudd.

c) Tilretteleggingstilskudd.

Departementet gir forskrift om kriterier for tilskudd, beregningsregler, rapportering og kontroll. Departementet fastsetter i forskrift et eget grunntilskudd for samiske studieforbund.

Merknader til § 6:

Bestemmelsen fastsetter i første ledd at studieforbund som er godkjent etter § 5 i loven, kan få statstilskudd. I henhold til dette er tilskudd forbeholdt godkjente studieforbund. Ordningen med tilskudd til organisasjoner som arbeider for særlige målgrupper, jf. forskrift til gjeldende § 24 i voksenopplæringsloven (forskrift av 28. februar 1992 nr. 342) foreslås ikke videreført.

Det følger av annet ledd at statstilskuddet består av tre komponenter; grunntilskudd, opplæringstilskudd og tilretteleggingstilskudd.

Grunntilskuddet er som utgangspunkt tenkt fastsatt med samme beløp til alle studieforbundene. Departementet viser imidlertid til merknaden til § 5 foran, der det heter at i fall minimumsnivået på studieforbundets kursvirksomhet settes lavere enn 40 000 studietimer i året, må det vurderes å innføre et grunntilskudd med ulike satser (trappetrinn) ut fra studieforbundets størrelse.

Grunntilskuddet skal dekke utgifter til pedagogisk utviklingsarbeid, universell tilrettelegging, medarbeiderutvikling mv. Departementet vil peke på at dette vil kunne bidra til å redusere de administrasjonskostnadene som studieforbundene i dag har knyttet til søknad om pedagogiske utviklingsmidler etter gjeldende voksenopplæringslov § 19 første ledd bokstav c).

Opplæringstilskuddet vil utgjøre hoveddelen av det totale tilskuddet, og fastsettes på grunnlag av studieforbundets opplæringsaktivitet.

Departementet vil legge opp til at studieforbundene i sin opplæringsvirksomhet kan benytte ulike læringsmetoder som supplement, blant annet fjernundervisning. Departementet vil i forskrift gi nærmere kriterier i denne sammenheng. Det vises her til tredje ledd første

punktum i forslaget til § 6 som bestemmer at departementet gir forskrift om blant annet beregningsregler.

Departementet viser til at det i gjeldende regelverk for studieforbundene virksomhet er satt en nedre aldersgrense på 14 år for å utløse rett til statstilskudd. Det kreves imidlertid kun et visst antall deltagere over 14 år på hvert kurs (fem personer etter dagens regelverk), noe som blant annet er begrunnet med mulighetene for generasjonslæring/tradisjonsformidling. Departementet vil i forskrift om blant annet beregningsregler nærmere regulere dette, og forskriften vil bli gjenstand for egen høring. I NOU 2007:11 uttalte Tronutvalget blant annet følgende:

”Utvalget har vurdert å fjerne aldersgrensen for all opplæring som tilbys av studieforbundene, men mener dette ikke er hensiktsmessig. Dette fordi det finnes andre ordninger rettet mot å ivareta barns læring i frivillige aktiviteter, og fordi studieforbundenes kompetanse og profil gjør dem mest egnet som arena for erfaringsbasert læring. Studieforbund har et tyngdepunkt mot voksne i sine tilbud, der opplæringen er basert på tradisjon og kompetanse i studieforbundene. Å fjerne aldersgrensen helt kan bidra til å utviske studieforbundenes profil, og kan også gi uheldig vridning mot rene fritidsaktiviteter rettet mot barn. En aldersgrense på 14 år gir mulighet for studieforbund til å videreutvikle sitt potensial i å utvikle engasjerte og initiativrike unge.”

Departementet ber om høringsinstansenes syn på spørsmålet om aldersgrense.

Tilretteleggingstilskuddet er et tillegg til opplæringstilskuddet, og skal sette studieforbundene i stand til å motvirke hindringer for deltakelse i opplæring. *Tilretteleggingstilskuddet* fastsettes på grunnlag av innrapportert opplæringsaktivitet med særskilt tilrettelegging i tidligere år.

Det følger av tredje ledd første punktum at departementet gir forskrift om kriterier for tilskudd, beregningsregler, rapportering og kontroll. Departementet fastsetter videre i forskrift et eget grunntilskudd for samiske studieforbund, jf. tredje ledd annet punktum.

Departementet viser ellers til at utkastet til § 7 nedenfor, hvor det foreslås å videreføre bestemmelsen om adgang til frie undervisningslokaler, har betydning for studieforbundenes økonomi. Uten en slik bestemmelse ville det ha vært nødvendig å innarbeide et lokalleietilskudd som en egen komponent i tilskuddsordningen.

For øvrig vises til forslaget til § 27 annet ledd, hvor det foreslås at departementet innenfor overgangsperioden på 3 år etter søknad kan gi særskilt tilskudd til fusjon av studieforbund.

Gjeldende voksenopplæringslov har enkelte bestemmelser om kommunens og fylkeskommunens ansvar for tilskudd til voksenopplæring, jf. blant annet §§ 4, 5 og 19. Disse bestemmelsene er av generell karakter, og pålegger ikke kommunen eller fylkeskommunen noen plikt til å yte tilskudd. Departementet ser det ikke som påkrevet å videreføre slike bestemmelser i ny lov. Departementet vil presisere at dette ikke innebærer noen realitetsendring; kommuner og fylkeskommuner vil også etter det foreliggende lovforslaget på frivillig basis kunne yte økonomisk støtte til studieforbund. Det vises i denne sammenheng til at en intensjon med et nytt regelverk er å gjøre det enklere for blant annet offentlige myndigheter å forholde seg til tilbydere av opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet.

Forslag til lovtekst:

§ 7 Gratis bruk av undervisningslokaler

Undervisningslokaler der driftsutgiftene dekkes av det offentlige skal etter søknad stilles vederlagsfritt til disposisjon for studieforbund og medlemsorganisasjoner ved avholdelse av kurs med tilskudd etter kapittel 2 i loven. Departementet gir nærmere forskrifter.

Merknader til § 7:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende rett, jf. voksenopplæringsloven § 21. Bestemmelsen om gratis bruk av undervisningslokaler der driftsutgiftene dekkes av det offentlige bygger på prinsippet om samordnet ressursbruk, og må sees i sammenheng med at det ikke foreslås å innarbeide et lokalleietilskudd som en egen komponent i tilskuddsordningen.

Bestemmelsen innebærer at undervisningslokaler der driftsutgiftene dekkes av det offentlige skal kunne disponeres gratis ved avholdelse av kurs med tilskudd etter kapittel 2 i loven. Den vederlagsfrie bruken inkluderer lys, varme og renhold. Departementet understreker at retten til gratis bruk av undervisningslokaler begrenser seg til tidsrom hvor den aktuelle skole/undervisningsinstitusjon ikke selv bruker lokalene.

Det følger av siste punktum at departementet gir nærmere forskrifter.

Forslag til lovtekst:

§ 8 Fellesorgan for studieforbund

Fellesorgan for studieforbund kan etter søknad få tilskudd til drift, samt til samordningsoppgaver overfor studieforbundene og oppgaver for departementet.

Merknader til § 8:

Bestemmelsen fastslår at fellesorgan for studieforbund etter søknad kan få tilskudd til drift, samt til samordningsoppgaver overfor studieforbundene og oppgaver for departementet. Fellesorgan for studieforbund er Voksenopplæringsforbundet (VOFO).

Forslag til lovtekst:

§ 9 Beskyttelse av betegnelsen studieforbund

Betegnelsen studieforbund kan bare benyttes som navn av organisasjoner som er godkjent som studieforbund etter loven, jf. § 5.

Merknader til § 9:

Bestemmelsen fastsetter at bare organisasjoner som er godkjent som studieforbund etter § 5 i loven kan betegne seg som studieforbund. Departementet vil bemerke at en organisasjon som er godkjent etter § 5 er vurdert av departementet, og funnet å tilfredsstillende vilkårene i paragrafens annet ledd, sammenholdt med § 4. Dersom en organisasjon eller lignende uten godkjenning kaller seg studieforbund, kan dette gi inntrykk av at den er godkjent etter denne loven. Bestemmelsen tar sikte på å styrke den rettslige beskyttelsen av betegnelsen studieforbund.

Forslag til lovtekst:

§ 10 Dokumentasjon på gjennomført opplæring

Deltagere på kurs med tilskudd etter kapittel 2 i loven skal ha dokumentasjon på gjennomført opplæring. Departementet gir nærmere forskrifter.

Merknader til § 10:

Bestemmelsen fastsetter at deltagere på kurs med tilskudd etter kapittel 2 i loven skal ha dokumentasjon av gjennomført opplæring. Ansvarlig for å utarbeide slik dokumentasjon er studieforbundet. Departementet gir nærmere forskrifter.

Forslag til lovtekst:

§ 11 Tilsyn og kontroll

Departementet fører tilsyn og kontroll med virksomhet som hører under dette kapittel, og skal i den sammenheng ha tilgang til relevant dokumentasjon.

Merknader til § 11:

Bestemmelsen fastsetter at departementet fører tilsyn og kontroll med virksomhet som hører under kapittel 2 i loven, og i den sammenheng skal ha tilgang til relevant dokumentasjon. Departementets tilsyn vil være knyttet til forvaltningen av statstilskuddet, det vil si å kontrollere om forutsetningene for tilskudd slik disse følger av lov, forskrift og godkjenningvilkår er oppfylt.

Forslag til lovtekst

§ 12 Reaksjonsformer

Dersom det blir oppdaget forhold i strid med loven, med forskrifter gitt i medhold av loven eller med forutsetningene for godkjenningen, kan departementet gi pålegg om å rette på forholdet.

Departementet kan holde tilbake statstilskuddet eller trekke tilbake godkjenningen dersom vilkår i loven, vilkår i forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen ikke blir oppfylt. Departementet kan også kreve tilbake for mye utbetalt tilskudd, og tilskuddsmidler som er brukt i strid med loven, forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen.

Merknader til § 12:

Første ledd fastsetter at departementet kan gi pålegg om å rette på forholdet, dersom det oppdages forhold i strid med loven, med forskrifter gitt i medhold av loven eller med forutsetningene for godkjenningen.

Annet ledd fastsetter at departementet kan holde tilbake statstilskuddet eller trekke tilbake godkjenningen dersom vilkår i loven, vilkår i forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen ikke blir oppfylt. Leddet fastsetter videre at departementet kan kreve tilbake for mye utbetalt tilskudd, og tilskuddsmidler som er brukt i strid med loven, forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen.

KAPITTEL 3. FRITTSTÅENDE FJERNUNDERVISNINGSPROGRAMMER

Forslag til lovtekst:

§ 13 Godkjenning av frittstående fjernundervisningsinstitusjoner

Departementet kan etter søknad godkjenne en frittstående fjernundervisningsinstitusjon for tilskudd etter loven.

Vilkårene for godkjenning etter første ledd er at institusjonen har et ideelt og allmennyttig formål, og at den har fjernundervisning som hovedmål og viktigste undervisningsmetode.

Merknader til § 13:

Bestemmelsen fastsetter i første ledd at departementet etter søknad kan godkjenne en frittstående fjernundervisningsinstitusjon etter loven.

Paragraf 13 annet ledd fastsetter vilkår for godkjenning av frittstående fjernundervisningsinstitusjoner for tilskudd. For at godkjenning skal kunne gis må institusjonen ha et ideelt og allmennyttig formål, og den må ha fjernundervisning som hovedmål og viktigste undervisningsmetode. Med "frittstående" forstås blant annet at offentlige institusjoner ikke kan godkjennes.

Paragraf 13 er ikke er rettighetsbestemmelse, men oppstiller de vilkår som må være oppfylt for at godkjenning skal kunne gis. Ved vurderingen av om godkjenning skal gis vil departementet også legge vekt på om det er rom for det i budsjettet.

Forslag til lovtekst:

§ 14 Tilskudd til fjernundervisning

Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent etter § 13 i loven, og fellesorgan for disse, kan få statstilskudd til utvikling av undervisningsløsninger og læringsressurser, og til drift av fellesorgan.

Departementet kan gi forskrift om kriterier for tilskudd, behandling av tilskuddssøknader, rapportering og kontroll.

Merknader til § 14

Bestemmelsen fastsetter i første ledd at frittstående fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent etter § 13 i loven, og fellesorgan for disse, kan få statstilskudd til utvikling av undervisningsløsninger og læringsressurser, og til drift av fellesorgan. Departementet viser også til § 28 i lovforslaget, som fastsetter at frittstående fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent etter voksenopplæringsloven beholder sin godkjenning når ny lov trer i kraft.

Paragraf 14 setter en ramme for hvilke formål innenfor fjernundervisningen som kan få tilskudd. Både tiltak som kan forbedre og effektivisere institusjonenes arbeid med å formidle lærestoffet, og tiltak som kan støtte elevenes læringsarbeid, kan få tilskudd. I tillegg kan fellesorgan for fjernundervisningsinstitusjoner etter søknad få tilskudd til drift, samt til samordningsoppgaver overfor fjernundervisningsinstitusjonene og oppgaver for departementet.

Fellesorgan for fjernundervisningsinstitusjoner er Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF).

Bestemmelsen innebærer at tilskuddet knyttes til utvikling av fjernundervisning som læringsarena, og ikke som i gjeldende lov til antall gjennomførte studietimer. Bakgrunnen for dette er at departementet ønsker å målrette tilskuddet bedre. Fjernundervisning er en fleksibel læringsarena og et egnet virkemiddel for å fremme tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, jf. formålet med loven. Departementet ønsker å bruke tilskuddsordningen til å stimulere til videre utvikling av fjernundervisning som pedagogisk metode.

Den fleksibiliteten som er et karakteristisk trekk ved fjernundervisning, gjør at det ikke er lett å finne et egnet mål på omfanget av opplæringsaktiviteten, som kan brukes som tilskuddsgrunnlag. I gjeldende tilskuddsordning er dette løst ved å fastsette et normert studietimetall for hvert enkelt kurs. Det normerte timetallet brukes deretter som grunnlag for å fastsette tilskuddet. I tillegg settes det krav til omfang og antall kommunikasjoner per kurs. Departementet mener at slike normeringer kan legge begrensinger på den fleksibiliteten som er fjernundervisningens styrke som læringsarena. I mangel av mulige objektive aktivitetsmål som kan være tilskuddsgrunnlag, mener departementet det er mer hensiktsmessig å knytte tilskuddet til utviklingsprosjekter.

Forslag til lovtekst:

§ 15 Tilsyn og kontroll

Departementet fører tilsyn og kontroll med virksomhet som hører under dette kapittel, og skal i den sammenheng ha tilgang til relevant dokumentasjon.

Merknader til § 15:

Bestemmelsen fastsetter at departementet fører tilsyn og kontroll med virksomhet som hører under kapittel 3 i loven, og i den sammenheng skal ha tilgang til relevant dokumentasjon. Departementets tilsyn vil være knyttet til forvaltningen av statstilskuddet, det vil si å kontrollere om forutsetningene for tilskudd slik disse følger av lov, forskrift og godkjenningvilkår er oppfylt.

Forslag til lovtekst

§ 16 Reaksjonsformer

Dersom det blir oppdaget forhold i strid med loven, med forskrifter gitt i medhold av loven eller med forutsetningene for godkjenningen, kan departementet gi pålegg om å rette på forholdet.

Departementet kan holde tilbake statstilskuddet eller trekke tilbake godkjenningen dersom vilkår i loven, vilkår i forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen ikke blir oppfylt. Departementet kan også kreve tilbake for mye utbetalt tilskudd, og tilskuddsmidler som er brukt i strid med loven, forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen.

Merknader til § 16:

Første ledd fastsetter at departementet kan gi pålegg om å rette på forholdet, dersom det oppdages forhold i strid med loven, med forskrifter gitt i medhold av loven eller med forutsetningene for godkjenningen.

Annet ledd fastsetter at departementet kan holde tilbake statstilskuddet eller trekke tilbake godkjenningen dersom vilkår i loven, vilkår i forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen ikke blir oppfylt. Leddet fastsetter videre at departementet

kan kreve tilbake for mye utbetalt tilskudd, og tilskuddsmidler som er brukt i strid med loven, forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen.

KAPITTEL 4. DIVERSE SKOLER

Forslag til lovtekst:

§ 17 Godkjenning av skoler

Skoler som 30. juni 2010 var godkjent og i drift etter kapittel 6A i lov av 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova), har rett til statstilskudd og til å drive virksomhet etter dette kapitlet.

Departementet kan på grunnlag av søknad etter en samlet vurdering godkjenne driftsendringer og nye skoler etter dette kapitlet. Godkjenningen faller bort dersom ikke skolen starter opp sin virksomhet i løpet av tre skoleår etter at godkjenningen er gitt.

Merknader til § 17:

Bestemmelsen fastsetter i første ledd at skoler som 30. juni 2010 var godkjent og i drift etter kapittel 6A i privatskoleloven har rett til statstilskudd og til å drive virksomhet etter dette kapitlet. Skolene har rett til fremtidig tilskudd for faktiske elever begrenset til det elevtallet de har godkjenning for.

Det følger av annet ledd første punktum at departementet på grunnlag av søknad etter en samlet vurdering kan godkjenne driftsendringer og nye skoler etter dette kapitlet.

Bestemmelsen er dermed ingen rettighetsbestemmelse. Ved vurderingen av om godkjenning skal gis vil departementet blant annet legge vekt på om det er rom for det i budsjettet.

Annet ledd annet punktum bestemmer at godkjenningen faller bort dersom ikke skolen starter opp sin virksomhet i løpet av tre skoleår etter at godkjenningen er gitt.

Forslag til lovtekst:

§ 18 Krav til innhold og vurdering i opplæringen

Skolen skal drive etter læreplaner godkjent av departementet. Det må gå frem av planene hvilke vurderingsformer og dokumentasjon skolen skal benytte. Skolen skal ha læreplaner som er på nivå med planer for offentlig videregående opplæring. Opplæringen skal være på norsk eller samisk.

Departementet kan gi forskrift om vurdering av elever, klage på vurdering, eksamen og dokumentasjon.

Departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Merknader til § 18:

Bestemmelsen svarer til § 6A-2 i privatskoleloven. I tillegg følger det av siste ledd at departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Forslag til lovtekst:

§ 19 *Inntak av elever*

Skolene skal ha hele landet som inntaksområde.

Skolene skal ha et inntaksreglement som viser prioriteringen av søkere. Reglementet skal inneholde regler for prioritering ut fra saklige hensyn. Skolen avgjør i samsvar med reglementet hvilke av søkerne som skal tas inn.

Ved avgjørelse etter disse reglene gjelder forvaltningsloven. Avgjørelse om inntak er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. Departementet er klageinstans.

Merknader til § 19:

Bestemmelsen fastsetter regler om inntak av elever ved skoler som mottar statstilskudd og driver virksomhet etter dette kapittel. Forslaget innebærer en viss oppmykning i forhold til inntaksbestemmelsene i privatskoleloven § 6A-3, som blant annet bestemmer at ungdom med rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1 skal prioriteres foran voksne søkere med rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 4A-3.

Forslag til lovtekst:

§ 20 *Kompetansekrav til undervisningspersonalet*

Styret fastsetter krav til kompetanse, med mindre departementet i det enkelte tilfellet fastsetter noe annet.

Dersom det ikke er søkere som fyller kompetansekravene etter første ledd, kan andre ansettes midlertidig. Med mindre det er avtalt en kortere ansettelsesperiode, skal ansettelsen vare til og med 31. juli.

Ved ansettelse gjelder arbeidsmiljøloven §§ 13-3 og 13-4 og diskrimineringsloven §§ 4 og 7.

Merknader til § 20:

Bestemmelsen svarer til § 6A-4 i privatskoleloven.

Forslag til lovtekst:

§ 21 *Lønns- og arbeidsvilkår*

Styret fastsetter de ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

Merknader til § 21:

Bestemmelsen svarer til § 6A-5 i privatskoleloven.

Forslag til lovtekst:

§ 22 *Bortvisning*

Skolen kan i ordensreglementet fastsette at elever som alvorlig eller flere ganger bryter reglementet, kan bortvises fra undervisningen. Elever kan bortvises i inntil fem dager. Daglig leder ved skolen vedtar bortvising etter å ha rådført seg med elevens lærere.

Når en elev over tid har vist en opptreden som i alvorlig grad går ut over orden og arbeidsro på skolen, eller når en elev alvorlig forsømmer sine plikter, kan eleven etter vedtak av styret bortvises fra resten av det kurset eleven er tatt inn på.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal skolen vurdere andre hjelpe- eller refsingstiltak.

Forvaltningsloven gjelder ved vedtak etter denne paragraf. Avgjørelse om bortvisning er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. Departementet er klageinstans.

Merknader til § 22:

Bestemmelsen svarer til § 6A-6 i privatskoleloven.

Forslag til lovtekst:

§ 23 Offentlige tilskudd, skolepenger mv.

Alt offentlig tilskudd og skolepenger for elevene skal komme elevene til gode. Dette innebærer blant annet at skolen ikke kan

- a) gi utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eierne eller deres nærstående, verken når skolen er i drift eller når driften blir nedlagt*
- b) pådra seg kostnader i form av leieutgifter for eiendom eller lokale som tilhører skolens eiere eller deres nærstående, eller på annen måte pådra seg kostnader som kan innebære at alle offentlige tilskudd eller eiendeler fra elevene ikke kommer elevene til gode.*

Departementet kan gi nærmere forskrift om forbud mot utbytte eller annen overføring som nevnt i bokstav a).

Skolene får statstilskudd til godkjent opplæring. Skolene får dekket 75 prosent av de driftsutgiftene som kommer inn under tilskuddsgrunnlaget ved statstilskudd. Tilskuddet blir regnet ut fra en normalsats. Forutsetningen er at elevene får undervisning som minst tilsvarer til et halvt skoleår. Departementet kan gi forskrift om dokumentasjon for og om rapportering av elevtall.

Skolene kan kreve inn skolepenger. Styret fastsetter størrelsen på skolepengene. Skolepengene kan utgjøre inntil 25 prosent av tilskuddsgrunnlaget, med et beløp fastsatt av departementet i tillegg for dekning av utgifter til husleie/kapitalkostnader. Departementet kan i særlige tilfeller gjøre tidsavgrenset unntak fra kravet.

Skolene kan pålegge elevene å holde seg med undervisningsmateriell og utstyr til eget bruk som opplæringen til normalt gjør det nødvendig å ha, og de kan kreve betaling fra elevene for utgifter til å kopiere slikt materiell. Skolene kan ikke kreve noen form for betaling for opplæringen fra elever eller foreldre utover det som følger av denne bestemmelsen.

Merknader til § 23:

Bestemmelsen svarer til § 6A-8 i privatskoleloven. Uttrykket ”tilskuddsgrunnlaget” etter bestemmelsen skal forstås på samme måte som i privatskoleloven for øvrig.

Forslag til lovtekst:

§ 24 Andre bestemmelser

Følgende bestemmelser i privatskoleloven gjelder så langt de passer:

§ 2-2 om krav til virksomheten til skolen

§ 2-4 om krav til skoleanlegg og skolemiljø

§ 3-3 tredje ledd om skolegangen

§ 3-4 om tilpasset opplæring og organisering av elevene i grupper, med unntak av tredje ledd

§ 3-8 om helsetilsyn

§ 3-9 om ordensreglement og lignende

§ 4-1 om ledelse

§ 5-1 om styret, med unntak av bokstavene a) og c)

§ 5-2 om styrets oppgaver, med unntak av bokstavene a) og e)

§ 5-3 om elevråd, med unntak av første ledd første og annet punktum

§ 7-1 om budsjett, regnskap og rapportering

Merknader til § 24:

Bestemmelsen svarer i hovedsak til § 6A-7 i privatskoleloven.

Forslag til lovtekst:

§ 25 Tilsyn

Departementet fører tilsyn med skoler som driver sin virksomhet etter dette kapitlet og skal i den sammenheng ha tilgang til skoleanlegg og dokumentasjon.

Ved opphør av skoledriften kan departementet i alle tilfeller kreve tilbakeført gjestående midler som skriver seg fra det offentlige tilskuddet.

Departementet kan gi forskrift som pålegger de ansvarlige for opplæringsvirksomheten og de som får opplæring, å gi opplysninger og delta i evalueringer og rapportere om forhold som er av betydning for evaluering av opplæringsvirksomheten.

Merknader til § 25:

Bestemmelsen svarer til § 7-2 i privatskoleloven.

Forslag til lovtekst:

§ 26 Reaksjonsformer

Dersom det blir oppdaget forhold i strid med loven, med forskrifter gitt i medhold av loven eller med forutsetningene for godkjenningen, kan departementet gi pålegg om å rette på forholdet.

Departementet kan holde tilbake statstilskuddet eller trekke tilbake godkjenningen dersom vilkår i loven, vilkår i forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen ikke blir oppfylt. Departementet kan også kreve tilbake for mye utbetalt tilskudd, og tilskuddsmidler som er brukt i strid med loven, forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen.

Første og annet ledd gjelder også dersom det er oppdaget forhold i strid med andre lover og forskrifter, og forholdet svekker tilliten til skolen.

Merknader til § 26:

Bestemmelsen svarer til § 7-2a i privatskoleloven.

KAPITTEL 5. AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Forslag til lovtekst:

§ 27 Overgangsordning for studieforbund godkjent etter voksenopplæringsloven

Studieforbund som er godkjent etter lov av 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) beholder sin godkjenning i 3 år etter at denne loven trer i kraft, jf. § 30.

Departementet kan etter søknad gi særskilt tilskudd til fusjon av studieforbund.

Merknader til § 27:

Første ledd fastsetter at studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven beholder sin godkjenning i 3 år etter at denne loven har trådt i kraft. Innen utløpet av denne overgangsperioden må de aktuelle studieforbundene få godkjenning for tilskudd etter loven her, jf. § 5.

Annet ledd fastsetter at departementet etter søknad kan gi særskilt tilskudd til fusjon av studieforbund. Formålet med bestemmelsen er å gi økonomisk insentiver til hensiktsmessige sammenslåinger av studieforbund.

Forslag til lovtekst:

§ 28 Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner godkjent etter voksenopplæringsloven

Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent etter lov av 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) beholder sin godkjenning etter at denne loven trer i kraft, jf. § 30.

Merknader til § 28:

Bestemmelser fastsetter at frittstående fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent etter voksenopplæringsloven beholder sin godkjenning etter ny lov.

Forslag til lovtekst:

§ 29 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft 1. januar 2010.

Kapittel 4 trer imidlertid i kraft 1. juli 2010

Merknader til § 29:

Bestemmelsen fastsetter at loven trer i kraft 1. januar 2010, med unntak av kapittel 4 som trer i kraft 1. juli 2010. Sistnevnte beror på at privatskoleloven kap. 6A oppheves fra samme dato, jf. privatskoleloven § 8-2.

Forslag til lovtekst:

§ 30 Opphevelse av andre lover

Fra det tidspunktet loven trer i kraft, oppheves lov av 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven).

Merknader til § 30:

Bestemmelsen fastsetter at voksenopplæringsloven av 1976 oppheves fra det tidspunkt loven trer i kraft.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

De endringer i de juridiske og økonomiske rammevilkår som følger av lovforslaget når det gjelder studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner kan gjennomføres innenfor nåværende budsjetttramme.

Skoler som 30. juni 2010 var godkjent og i drift etter kap. 6A i privatskoleloven vil fra 1. juli 2010 bli regulert og motta tilskudd etter kap. 4 i ny lov. Etter forslaget vil de aktuelle skolene få beholde de samme økonomiske rammebetingelsene i ny lov. Det følger av forslaget til § 17 at departementet etter en samlet vurdering kan godkjenne nye skoler etter kap. 4.

Godkjenningsbestemmelsen er dermed ingen rettighetsbestemmelse. Ved vurderingen av om godkjenning skal gis vil departementet blant annet legge vekt på om det er rom for det i budsjettet.